

مقاله پژوهشی

ارائه الگویی برای ارزیابی ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی

ایرج محمدفام^{۱*}، امیر شکوهی پور^۲، علیرضا زمان پرور^۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۲/۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۷/۱

چکیده

زمینه و هدف: امروزه زندگی بدون آتش برای انسان‌ها امکان‌پذیر نیست. با این وجود آتش می‌تواند در مدت زمان کوتاه تمام سرمایه و هستی را تخریب کند. یکی از انواع مهم آتش‌سوزی‌ها، آتش‌سوزی‌های عمدی است. این نوع آتش‌سوزی‌ها طی سال‌های اخیر به یکی از معضلات شرکت‌های بیمه، آتش‌نشانی، صنایع، دولت‌ها و به‌طور کلی کسب‌وکار مبدل شده است. هدف این مطالعه ارائه چهارچوبی برای ارزیابی ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی است.

روش بررسی: در مطالعه حاضر برای طراحی چهارچوب مناسب برای ارزیابی آتش‌سوزی‌های عمدی، از دو مدل تجزیه تحلیل و مدیریت ریسک برای حفاظت از دارایی‌های بحرانی و تجزیه تحلیل آسیب‌پذیری امنیتی استفاده شد. چهارچوب در یک شرکت خودروسازی آزمون و تصدیق گردید.

یافته‌ها: چهارچوب طراحی شده شامل پنج مرحله اصلی تهیه فهرست دارایی‌ها و تفکیک آن‌ها بر اساس اهمیتشان، ارزیابی احتمال حمله، ارزیابی احتمال آسیب‌پذیری، ارزیابی ریسک و طراحی، اجرا و بررسی اثربخشی اقدامات اصلاحی / پیشگیرانه بود. با پیاده‌سازی الگو در یک شرکت خودروسازی ۳۰ سناریوی مختلف برای وقوع آتش‌سوزی‌های عمدی شناسایی و ریسک سناریوهای تعریف شده به صورت کمی برآورد شد. اصلی‌ترین انگیزه‌های تهدید شناسایی شده تلافی اقدامات تنبیه‌ی و بیشترین تهدید کننده‌گان گروه‌های خودی بودند.

نتیجه‌گیری: مقایسه مشخصات الگوی پیشنهادی با هفت الگوی مرتبط نشان‌دهنده جامعیت الگوی پیشنهادی بود. تدوین و گسترش استانداردهای ایمنی و امنیتی و ایجاد بانک‌های اطلاعات امنیتی صنایع کشور در یک مرکز جمع‌آوری و پردازش اطلاعات جهت کاهش خطرات امنیتی سازمان از جمله ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی از مهم‌ترین پیشنهادهای ارائه شده بود.

کلیدواژه‌ها: ایمنی، مدیریت ریسک، آتش‌سوزی عمدی

* (نویسنده مسئول) دانشیار گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

پست الکترونیک: Mohammadfam@umsha.ac.ir

۱. کارشناس ارشد بهداشت، ایمنی و محیط زیست، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

۲. مرتب گروه آمار زیستی و ایدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

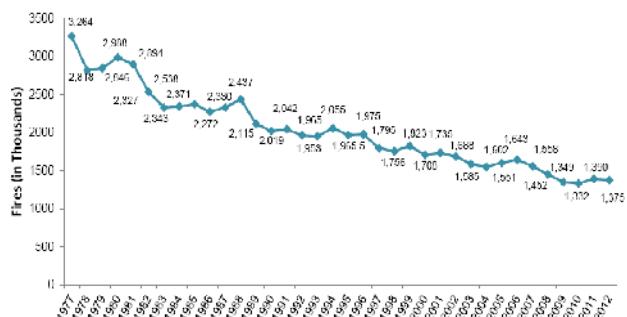
ده ساله کشور نشان می‌دهد هم تعداد آتشسوزی‌ها و هم خسارات انسانی و اقتصادی آن از یک‌روند افزایشی برخوردار بوده است [۳]. (جدول ۱).

جدول ۱- آمار آتشسوزی‌های ده ساله کشور

سال	آتشسوزی	شده	کشته شده (نفر)	مجروحین (نفر)	تعداد خسارت (هزار ریال)
۱۳۷۷	۴۵۷۱	۲۶	۳۶	۴۳۶	۴۴,۳۲۷,۴۷۵
۱۳۷۸	۴۰۰۰	۵۰۰	۳۱	۴۳۳	۶۲,۳۵۲,۱۳۳
۱۳۷۹	۴۵۵۰	۲۵	۴۸۴	۴۸۴	۵۷,۳۷۷,۱۳۰
۱۳۸۰	۵۴۳۳	۴۰	۵۸۹	۵۸۹	۶۹,۳۹۹,۶۸۰
۱۳۸۱	۶۶۱۱	۴۶	۵۶۹	۵۶۹	۱۰۱,۴۸۷,۰۶۷
۱۳۸۲	۶۷۸۷	۲۳	۶۲۰	۶۲۰	۱۱۳,۱۶۲,۸۳۵
۱۳۸۳	۷۸۴۶	۲۲	۶۷۸	۶۷۸	۲۵۷,۸۹۵,۱۹۶
۱۳۸۴	۸۱۸۴	۱۳۱	۶۰۹	۶۰۹	۳۳۷,۱۶۳,۹۵۵
۱۳۸۵	۹۱۵۰	۲۸	۶۷۹	۶۷۹	۳۴۵,۱۹۱,۶۴۵
۱۳۸۶	۱۲۸۹۲	۳۱	۸۰۵	۸۰۵	۳۷۱,۳۷۷,۹۰۵

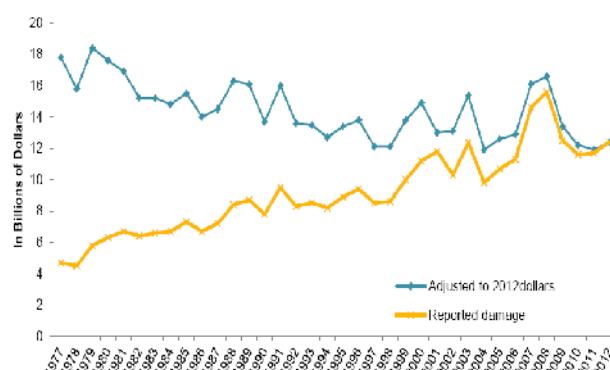
مقدمه

آتش یکی از مهم‌ترین دستاوردهای بشر است. امروزه زندگی بدون آتش برای انسان‌ها قابل تصور نیست. با این وجود آتش می‌تواند در مدت زمان کوتاه تمام سرمایه و هستی را تخریب کند [۱]. نتایج مطالعات انجام شده در ایالات متحده آمریکا نشان می‌دهد با وجود کاهش نرخ بروز آتشسوزی‌ها، خسارات آن همچنان روند افزایشی دارد [۲]. (شکل ۱ و ۲).

شکل ۱- روند بروز حریق در ایالات متحده آمریکا

یکی از انواع مهم آتشسوزی‌ها، حریق‌های عمدی است [۴]. این نوع آتشسوزی‌ها طی سال‌های اخیر افزایش قابل توجهی داشته و به یکی از معضلات شرکت‌های بیمه، آتش‌نشانی، صنایع و دولتها مبدل گردیده است [۴]. نتایج مطالعات انجام شده در ایالات متحده آمریکا نشان می‌دهد بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ میلادی متوسط آتشسوزی‌های عمدی در امریکا ۳۵۶۰۰ مورد در سال بوده است. این آتشسوزی‌ها ۳۷۸ کشته ۱۱۴۱ مجروح و ۹۹۲ میلیون دلار خسارت مستقیم به جا گذاشته است [۵]. بر اساس نتایج مطالعات انجام شده در بریتانیا که بزرگ‌ترین نوع آتشسوزی‌های حجم عمده‌ای از حریق‌های سالیانه را تشکیل می‌دهد [۶]. (جدول ۲).

شکل ۲- روند خسارات مستقیم ناشی از حریق در ایالات متحده آمریکا (به استثنای خسارات حداده ۱۱ سپتامبر)

بر اساس آمارهای منتشر شده در ایران، وضعیت این‌نوع کشور وخیم‌تر نیز می‌باشد به طوری که بررسی آمار آتشسوزی‌های

جدول ۲- جزئیات آمار آتشسوزی‌های عمدی بریتانیا در صنایع، کشاورزی و اماکن عمومی

سال	درصد آتشسوزی‌های عمدی به کل آتشسوزی‌ها	تعداد آتشسوزی‌های عمدی	تعداد کل آتشسوزی‌ها
۱۹۹۸	۴۵	۴۵	۴۲۷۰۰
۱۹۹۷	۴۸	۴۲۲۰۰	۴۴۵۰۰
۱۹۹۶	۴۵	۴۷۹۰۰	۴۲۲۰۰
۱۹۹۴	۴۸	۴۶۶۰۰	۴۶۶۰۰
۱۹۹۴	۴۵	۴۳۴۰۰	۴۲۸۰۰
۱۹۹۳	۴۹	۴۲۸۰۰	۴۲۳۰۰
۱۹۹۲	۴۷	۱۵۷۰۰	۱۵۰۰۰
۱۹۹۱	۴۷	۱۵۰۰۰	۱۴۷۰۰

حافظتی آتش‌نشانی خراب کاری صورت می‌گیرد و... اشاره کرد. مشخصه‌های یادشده به کشف و کنترل دیرتر آتش‌سوزی و در نتیجه گسترش خسارات کمک می‌نماید [۸]. با تجزیه و تحلیل آتش‌سوزی‌های عمدی مهم‌ترین دلایل ایجاد آن‌ها شامل موارد مرتبط با اقدامات جنایی ناشی از نارضایتی، انگیزه‌های اقتصادی یا سیاسی، عدم تعادل روانی و آتش‌سوزی‌های عمدی ساختگی برای کلاهبرداری از سازمان‌های بیمه‌گذار بیان شده است [۹]. با توجه به مطالب بیان شده و اهمیت آتش‌سوزی‌های عمدی، ضرورت شناسایی و ارزیابی علل و عوامل تأثیرگذار در بروز آن‌ها بیش از پیش مشخص می‌شود. هدف از این مطالعه ارائه چهارچوبی است که بتوان با کمک آن پتانسیل بروز آتش‌سوزی‌های یادشده را شناسایی و از بروز آن‌ها پیشگیری کرد.

روش بررسی

با بررسی روش‌ها و استانداردهای مرتبط و بررسی نقاط ضعف و قوت آن‌ها برای طراحی ساختار الگوی حاضر از دو روش تجزیه و تحلیل و مدیریت ریسک برای حفاظت از دارایی‌های بحرانی و تجزیه تحلیل آسیب‌پذیری امنیتی استفاده شد [۱۰، ۱۱]. دلایل اصلی انتخاب دو روش یادشده جامعیت، استفاده گسترده‌تر و سادگی دو روش یادشده در ارزیابی ریسک‌های امنیتی از جمله آتش‌سوزی‌های عمدی بود [۱۱]. بر اساس الگوی طراحی شده شناسایی و ارزیابی ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی در پنج مرحله به شرح زیر اجرا می‌شود (شکل ۳). الگوی به دست‌آمده در یک صنعت خودروسازی اجرا و تصدیق شد.

مرحله ۱: توصیف دارایی

این مرحله شامل شناسایی جزئیات فنی تجهیزات، دارایی‌های حیاتی، شناسایی خطرات و پیامدهای مرتبط با آن و شناسایی لایه‌های حفاظتی موجود است.

مرحله ۲: ارزیابی تهدیدات

در این مرحله تهدیداتی همچون تهدیدات داخلی، خارجی و تهدیدات داخلی/خارجی مورد ملاحظه قرار می‌گیرند.

مرحله ۳: آنالیز آسیب‌پذیری

این مرحله شامل تلفیق دارایی‌های هدف و تهدیدات مرتبط با آن جهت شناسایی آسیب‌پذیری‌ها می‌باشد که شامل شناسایی اقدامات امنیتی موجود و تأثیر آن‌ها در کاهش آسیب‌پذیری نیز است. درجه آسیب‌پذیری هر دارایی بالرزش یا به وسیله سناریوهای مرتبط یا بر اساس روشی که پایه آن خود دارایی‌ها می‌باشند

بر اساس برآورد ماهیانه انجمن بیمه‌گذاران بریتانیا متوسط هزینه‌های مالی مربوط به خسارات بیمه‌ای پرداخت شده جهت خسارات آتش‌سوزی در سال ۱۹۸۸ میلادی در صنایع و تجارت بریتانیا حدود ۶۰۲ میلیون پوند بوده و نصف این مقدار مربوط به آتش‌سوزی‌های عمدی می‌باشد. این مبلغ تنها مربوط به خسارات مستقیم حوادث بوده و در آن هزینه‌های توقف تولید موردمحاسبه نبوده است. همچنین در این مبالغ خسارات ناشی از تروریسم و بم‌گذاری و خسارات مربوط به کشته شدن ۵ نفر و ۵۴۹ مجروح ناشی از آتش‌سوزی عمدی در سال ۱۹۹۸ موردمحاسبه قرار نگرفته است [۷]. بر اساس آمارهای منتشرشده توسط سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی طی سال‌ها ۱۳۸۲ الی ۱۳۸۶ تعداد قابل توجهی از آتش‌سوزی‌های رخداده در تهران بزرگ از نوع عمدی بوده است (جدول ۳). بر اساس این اطلاعات، آتش‌سوزی‌های عمدی را می‌توان از انواع آتش‌سوزی‌های شایع به حساب آورد [۳].

جدول ۳ - مقایسه آتش‌سوزی‌های عمدی با کل آتش‌سوزی‌های تهران

بزرگ طی ۵ سال متوالی

سال	تعداد کل آتش‌سوزی‌ها	تعداد آتش‌سوزی‌های عمدی	درصد آتش‌سوزی‌های عمدی به کل آتش‌سوزی‌ها
۱۳۸۶	۹۱۵۰	۸۱۸۴	۸۱٪
۱۳۸۵	۶۷۸۷	۷۸۴۶	۱۱٪
۱۳۸۴	۱۴۵۳	۱۶۷۷	۱۱٪
۱۳۸۳	۱۰۵۵	۱۷۴۱	۶٪
۱۳۸۲	۱۲۸۶	۹۹۸	۷٪

به آمارهای فوق باید تعداد قابل ملاحظه‌ای از آتش‌سوزی‌های عمدی که در مراحل اولیه اطفاء شده و برای کنترل آن از واحدهای آتش‌نشانی درخواست کمک نشده است و همچنین آتش‌سوزی‌هایی که در آمار آتش‌نشانی با علل نامشخص ثبت گردیده‌اند را نیز اضافه نمود. بنا به دلایل مختلف بروز آتش‌سوزی‌های عمدی بسیار مهم‌تر از سایر آتش‌سوزی‌ها هستند. از دلایل این امر می‌توان به مواردی نظیر اینکه این نوع آتش‌سوزی‌ها معمولاً در بخش‌های آسیب‌پذیر که افراد کمتری در آن‌ها حضور دارند افزوده می‌شوند، هم‌زمان اغلب در سامانه‌های

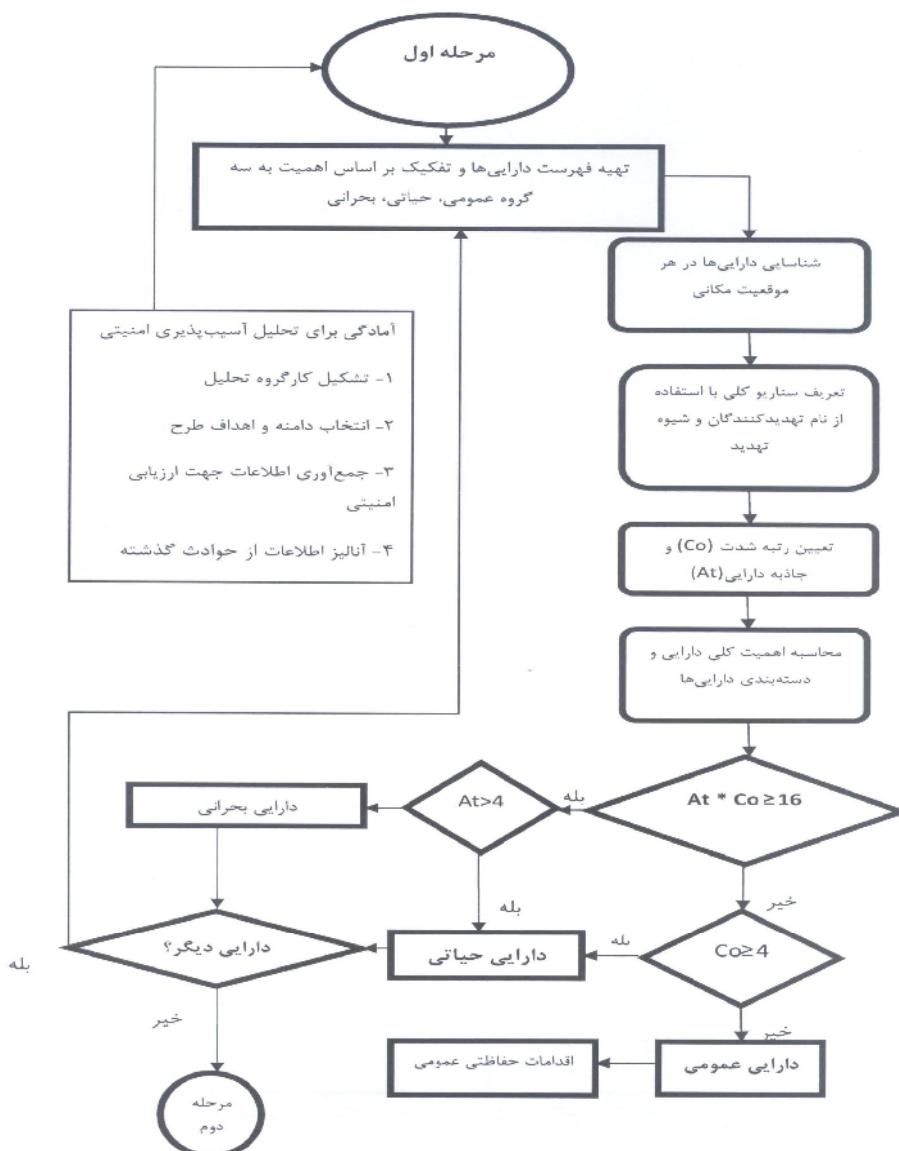
صورت می‌گیرد.

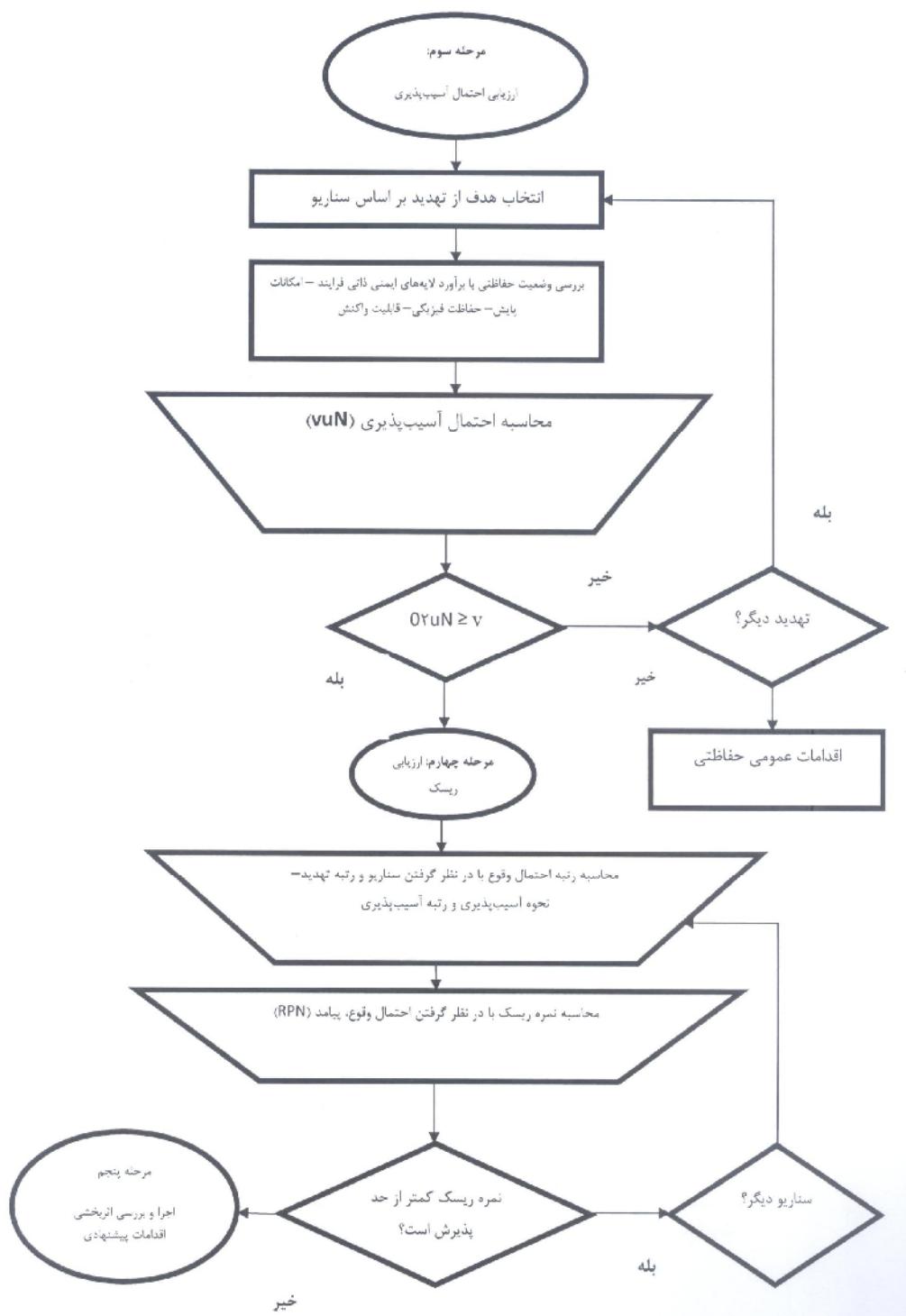
در این مرحله بر اساس آسیب‌پذیری‌های شناخته شده و عدد ریسک به دست آمده، اقدامات پیشنهادی ارائه می‌گردد. برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز از روش‌های مشاهده، بررسی استناد، مصاحبه با کارشناسان مربوطه استفاده شد. تعیین درجه پارامترهای مورد نیاز برای تعیین و ارزیابی ریسک‌های شناسایی شده از طریق جداول طراحی شده صورت گرفت.

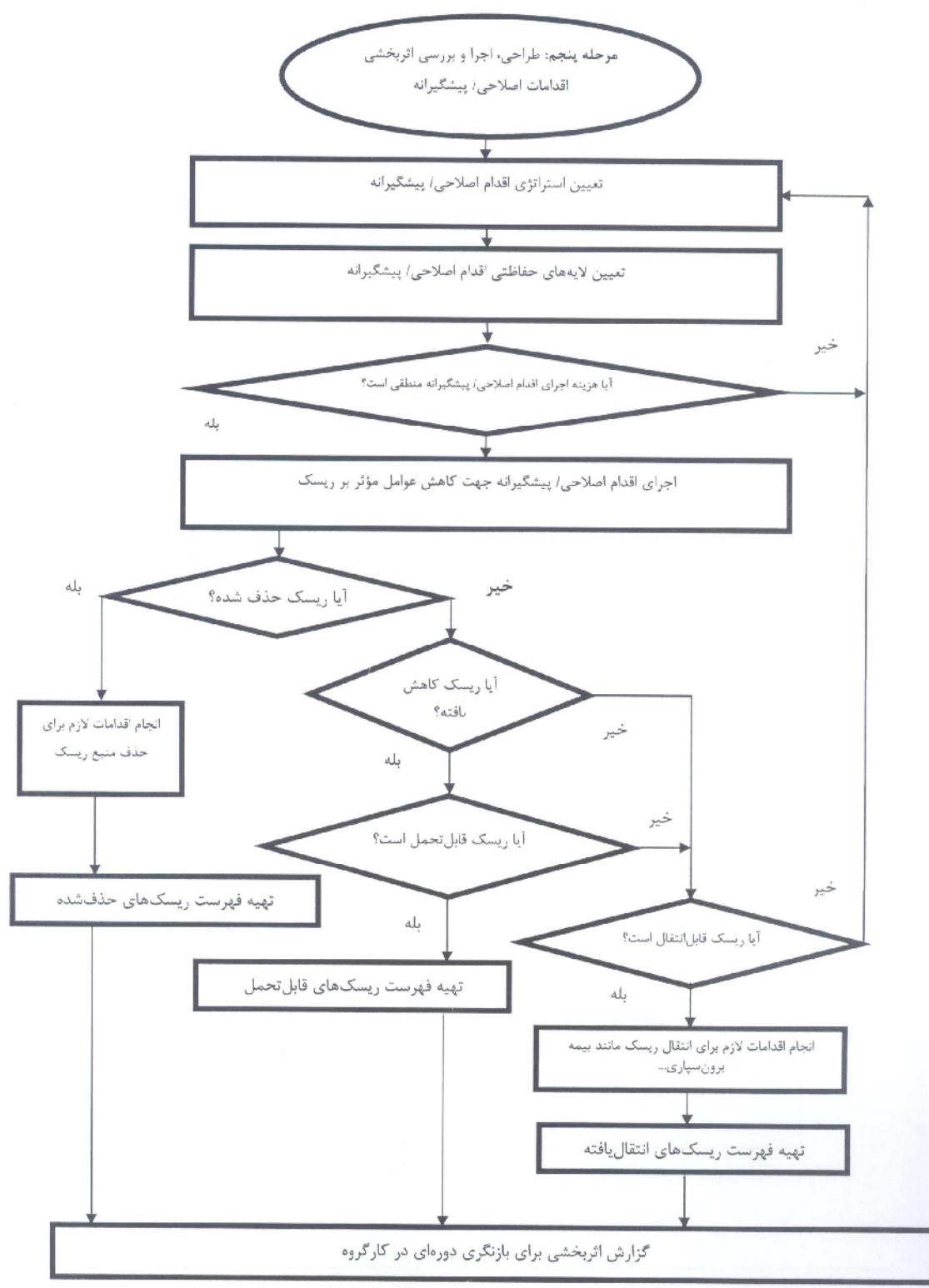
مرحله ۴: ارزیابی ریسک

ارزیابی ریسک مشخص کننده درجه نسبی ریسک تجهیزات می‌باشد که تابعی از پیامدها و احتمال وقوع است. در ارزیابی فاکتورهایی مانند دارایی‌ها، احتمال وقوع یک حمله موفق، جاذبه هدف، درجه تهدید و درجه آسیب‌پذیری مورد توجه قرار می‌گیرد.

مرحله ۵: آنالیز اقدامات پیشگیرانه

شکل ۳- الگوی پیشنهادی برای ارزیابی ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی

یافته‌ها

دستگاه‌های خودکار و نیمه‌خودکار انجام می‌شود. در سالن تعداد ۱۵۰ نفر کارکنان رده‌های مختلف شامل سرپرستان بخش‌های مختلف و کارکنان تولیدی و پشتیبانی حضور دارند. بر اساس شواهد موجود ۳۰ سناریو مختلف برای وقوع آتش‌سوزی‌های عمده در این واحد شناسایی شد. مقادیر عددی پارامترهای تشکیل‌دهنده ریسک آتش‌سوزی برای تعدادی از سناریوها در جدول ۴ ارائه شده است:

بر اساس تحلیل دامنه فعالیت و اهداف مرتبط با تحلیل، سالن رنگ‌آمیزی یک شرکت خودروسازی به عنوان محل اجرای مطالعه انتخاب شد. سالن یادشده به شکل سوله‌ای جهت مقاصد تولیدی با ابعاد 100×50 متر است. در این سالن حدود ۲۰۰۰ لیتر حلول و ۴۰۰۰ لیتر رنگ نگهداری شده و طی فرایندهای مختلفی برای پاشش روی بدنه محصول آماده می‌شوند. پاشش توسط

جدول ۴- مقادیر عددی پارامترهای تشکیل‌دهنده ریسک آتش‌سوزی برای تعدادی از سناریوها

سناریو	مکان	موقعیت / دارایی	نام	نهدید کننده	نهدید	انگیزه نهدید	احتمال نهدید	آسیب‌پذیری	احتمال وقوع	درصد احتمال	رتبه وقوع کلی	پیامد بالقوه	رتبه ریسک	رتبه پیامد	رتبه اویور	
۱	خط تولید رنگ‌آمیزی موقعیت -۲	مواد شیمیایی	خودی‌ها	تلایفی اقدامات	۰.۷۳	انگیزه تلایفی خودی‌ها تبیهی	۰.۶۱۷۳۱	۰.۴۵۰۶	۰.۴	۰.۴۵۰۶	امکان وجود مرگ و میر داخل سایت و چراحت شدید در داخل و خارج از سایت	۵	۲۰	یک		
۲	خط تولید رنگ‌آمیزی موقعیت -۲	مواد شیمیایی	خودی‌ها	تخريب مدارک جرم (سرقت)	۰.۶۱۷۳۱	انگیزه تلایفی خودی‌ها تبیهی	۰.۶۱۷۳۱	۰.۴۰۷۴	۰.۴	۰.۴۰۷۴	امکان مرگ و میر متعدد و گستردۀ داخل و خارج از سایت	۵	۲۰	یک		
۳	خط تولید رنگ‌آمیزی موقعیت -۲	مواد شیمیایی	خودی‌ها	گروه‌های اجتماعی	۰.۳۸	انگیزه‌های اجتماعی	۰.۱۸۱۴۴	۰.۰۶۸۹	۰.۲	۰.۰۶۸۹	-	۵	۱۰	سه		
۴	خط تولید رنگ‌آمیزی موقعیت -۲	مواد شیمیایی	خراپکار	انگیزه‌های سیاسی / اجتماعی	۰.۴۱	انگیزه‌های تلایفی خراپکار	۰.۳۱۷۵۲	۰.۱۳۰۲	۰.۳	۰.۱۳۰۲	امکان مرگ و میر متعدد و گستردۀ داخل و خارج از سایت	۵	۱۵	دو		
۵	خط تولید رنگ‌آمیزی موقعیت -۲	محصول	خودی‌ها	تلایفی اقدامات	۰.۸۶	انگیزه تلایفی خودی‌ها تبیهی	۰.۱۷۱۴۷۵	۰.۱۴۷۵	۰.۳	۰.۱۴۷۵	-	۳	۹	سه		
۱۱																

مقایسه بر اساس نتایج مطالعات مرتبط و بررسی توانمندی‌ها و نقاط ضعف آن‌ها بوده است [۱۲، ۱۳ و ۱۷].

بر اساس یافته‌های حاصل از اجرای الگو در واحد مورد مطالعه و با در داشتن اینکه قلب هر سیستم امنیتی، مدیریت ریسک‌های امنیتی سازمان است [۱۴ و ۱۵] پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

روش‌های متعددی برای ارزیابی ریسک‌های امنیتی و یا ارزیابی تهدیدات وجود دارد که هر کدام با توجه به توانمندی‌های خود اقدام به شناسایی و ارزیابی ریسک‌های امنیتی می‌کنند. در جدول ۵ توانائی‌های الگوی پیشنهادی در مقایسه با تعدادی از روش‌های مشابه ارائه شده است [۱۰-۱۵]. انتخاب روش‌های یادشده برای

نتیجه‌گیری

جدول ۵- مقایسه روش‌های شناسایی و ارزیابی ریسک حوادث عمدی با روش پیشنهادی

روش‌های منتخب ارزیابی ریسک امنیتی

VIM	RAMCAP	OCTAVE	STIR	COBRA	ARIES	CRAMM	روش پیشنهادی	ویژگی‌ها
+	+	+	-	+	-	-	+	قابلیت تعریف مرزهای مشخص کسب‌وکار یا مکان ارزیابی
+	+	+	+	+	+	+	+	دارای ساختار سناریویی
+	+	+	-	+	-	+	+	قابلیت تحلیل کسب‌وکار مورد ارزیابی
+	+	+	-	+	+	-	+	قابلیت شناسایی و انتخاب عوامل تهدید
+	+	+	+	+	+	+	+	قابلیت رتبه‌بندی و اولویت‌دهی به عوامل تهدید بر اساس اهمیت
+	+	+	-	+	-	-	+	قابلیت تطبیق با کسب‌وکارهای مختلف
-	+	-	+	+	+	+	+	قابلیت شناسایی دارایی‌ها
+	-	+	+	+	+	+	+	امکان ارائه خطمشی‌ها و کنترل‌های لازم برای کاهش تهدیدات
-	+	-	+	+	+	-	+	قابلیت تحلیل پیامدها
+	+	+	-	+	+	+	+	قابلیت شناسایی آسیب‌پذیری
-	+	-	+	+	+	+	+	امکان محاسبه دقیق و کمی آسیب‌پذیری
+	-	+	+	-	-	+	+	قابل درک برای تمام ذینفعان
+	-	+	+	+	+	-	+	قابلیت تحلیل نقش ذینفعان در ارزیابی
+	+	+	+	-	+	+	+	امکان برآوردن دقیق نتایج پس از ارزیابی
+	+	-	+	+	+	+	+	قابلیت برآوردن کنترل دسترسی
+	+	-	+	-	+	+	+	قابلیت شبیه‌سازی سناریوها در مانور
+	+	+	+	-	+	+	+	قابلیت تحلیل توانمندی عوامل تهدید
+	+	-	+	-	+	+	+	قابلیت تحلیل راهکارهای اصلاحی / پیشگیرانه
+	+	+	-	-	-	+	+	امکان استفاده از یک روش مشخص برای محاسبه تهدیدات
+	+	+	-	-	-	+	+	دارای رویکرد تحلیلی احتمالات
۱۷	۱۷	۱۴	۱۳	۱۴	۱۴	۱۵	۲۰	تعداد ویژگی‌های پوشش داده شده
۸۵	۸۵	۷۰	۶۵	۷۰	۷۰	۷۵	۱۰۰	درصد ویژگی‌های پوشش داده شده

۳. ایجاد بانک اطلاعات امنیتی صنایع کشور در یک مرکز جمع‌آوری و پردازش اطلاعات جهت کاهش خطرات امنیتی سازمان از جمله ریسک آتش‌سوزی‌های عمدی

۱. تدوین قوانین و مقررات بازدارنده و نظارت دقیق بر اجرای آن‌ها

۲. تدوین و گسترش استانداردهای ایمنی و امنیتی

۵. تشویق شرکت‌های بی بیمه‌گذار و سایر ذینفعان برای
فعالیت در کمیته‌های تخصصی بر روی موضوع کاهش
جرائم آتش‌سوزی‌های عمدی

۴. تعمیم روش شناسایی و ارزیابی ریسک آتش‌سوزی
عمدی به کل موقعیت‌های عمومی و حساس کشور

منابع

1. Syphard A. D. Human influence on California fire regimes. *Ecological applications* 2007; 17(5): 1388-1402.
2. Hasofer AM, and Thomas, I. Analysis of fatalities and injuries in building fire statistics. *Fire Safety Journal* 2006; 41(1): 2-14.
3. Taghavi M. Fire Fighting. Tehran: Nashre-Shahre – Tehran; 2013. [Persian]
4. Groner NE. Intentional systems representations are useful alternatives to physical systems representations of fire-related human behavior. *Safety science* 2001; 38(2): 85-94.
5. Hall JR. Intentional fires. National Fire Protection Association. Quincy: Massachusetts; 2010.
6. Watson L, Gamble J, and Schofield R. *Fire statistics united kingdom 1999*. Home Office.2000.
7. Mossialos E, and Thomson S. M. Voluntary health insurance in the European Union: a critical assessment. *International Journal of Health Services* 2002; 32(1): 19-88.
8. Kirby B. and Preston RR. High temperature properties of hot-rolled, structural steels for use in fire engineering design studies. *Fire Safety Journal* 1988; 13(1): 27-37.
9. Kobes M. Helsloot I, de Vries B, and Post J. G. Building safety and human behavior in fire: A literature review. *Fire Safety Journal* 2010; 45(1): 1-11.
10. He G, Zhang L, Lu Y, and Mol AP. Managing major chemical accidents in China: Towards effective risk information. *Journal of Hazardous Materials* 2011; 187(1): 171-181.
11. Reniers G. Terrorism security in the chemical industry: Results of a qualitative investigation. *Security journal* 2009; 24(1): 69-84.
12. Thiry M. Combining value and project management into an effective programme management model. *International Journal of Project Management* 2002; 20(3): 221-227.
13. Suh B, and Han I. The IS risk analysis based on a business model. *Information & Management* 2003; 41(2): 149-158.
14. Karabacak B, and Sogukpinar I. ISRAM: information security risk analysis method. *Computers & Security* 2005; 24(2): 147-159.
15. Aven, T. A unified framework for risk and vulnerability analysis covering both safety and security. *Reliability Engineering & System Safety* 2007; 92(6): 745-754.
16. Karabacak B, and Sogukpinar, I. A quantitative method for ISO 17799 gap analysis. *Computers & Security* 2006; 25(6): 413-419.
17. Karyda M, Kiountouzis E, and Kokolakis S. Information systems security policies: a contextual perspective. *Computers & Security* 2005; 24(3): 246-260.

Research Article

A Framework for Assessment of Intentional Fires

Iraj Mohammadfam^{1*}, Amir Shokouhipour², Alireza Zamanparvar³

Received: 23 September 2013

Accepted: 24 February 2014

Abstract

Background & Objectives: It is not possible to live without using fire. However, fire could destruct human properties in a short time. One of the most important types of fire is intentional fire. This type of fire has become a great problem for insurance companies, fire departments, industries, government and business in the recent years. This study aimed to provide a framework for risk assessment of intentional fires.

Methods: In the present study, risk assessment and management model for protecting critical properties and security vulnerability assessment model were used to develop a comprehensive framework for risk assessment of intentional fires. The framework was examined in an automotive industry.

Results: The designed framework contained five steps as; 1) asset inventory and prioritizing them according to their importance, 2) invasion assessment, 3) vulnerability assessment, 4) risk assessment and design and 5) implementation and evaluating the effectiveness of corrective/preventive actions. Thirty different scenarios for intentional fires were identified by implementing the designed framework in an automotive company, and then the associated risk of each scenario was quantitatively determined.

Conclusion: Compared to seven models, the proposed framework represents its comprehension. Development of safety and security standards and a central security information bank to reduce security risks, including the risk of intentional fires is recommended.

Keywords: Safety, Risk Management, Arson

Please cite this article as: Mohammadfam I, Shokouhipour A, Zamanparvar A. A Framework for Assessment of Intentional Fires. *Journal of Occupational Hygiene Engineering*. 2014; 1(1):16-25.

1 *.(Corresponding author) Departments of Occupational Hygiene, Hamadan Medical Science University, Hamadan, Iran.
Email: Mohammadfam@umsha.ac.ir

2. Department of Health,Safety and Environment, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
3.Departments of Biostatistics, Hamadan Medical Science University, Hamadan, Iran.